

بسم الله الرحمن الرحيم

مازار دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم
صلی الله علیه و آله و سلم

رحمت الله فرقانی کوه سیرونی

محمد کبیر رضایی بهسودی

سرشناسه فرقانی کوئین بیرونی، رحمت‌الله، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآورنده: نماز از دیدگاه قرآن و پیامبر اعظم (ص) / رحمت‌الله فرقانی کوئین بیرونی، محمد کبیر رضایی بهسودی.

مشخصات نشر: قم، دارالتفسیر، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۱۲ ص.

وضعیت فهرست نویسی: فید.

یادداشت: کتابخانه: ۲۹۳ - ۳۰۲.

موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام ۵۷۰ سال قبل از هجرت - ۱۱ ق - دیدگاه درباره نماز.

موضوع: نماز.

موضوع: نماز - جنبه‌های قرآنی.

شماره فهرست: محمد کبیر رضایی بهسودی، ۱۳۵۳ -

رده بندی کنگره: ۱۸۱BP / ۱۸۱.۸۱۵ / ۱۳۹۳.۸۱۵

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۳

شماره کتابشناس ملی: ۳۷۲۰۸۱۷

انتشارات دارالتفسیر

قم - خیابان معلم - میدان روح الله - انتشارات دارالتفسیر - تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۴۳۱۲

نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم)

مولفان: رحمت الله فرقانی کوئین بیرونی / محمد کبیر رضایی بهسودی

نویس و سال چاپ: اول / ۱۳۹۳

چاپخانه: نینوا - قم تلفن ۰۲۵-۳۷۲۳۲۵۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۶-۵۳۵-۴۳۹-۶

پست الکترونیک: Rahmatolah.forgani@yahoo.com

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

حق چاپ برای آقای فرقانی محفوظ است

مراکز پخش:

۱. مؤلفان، فرقانی: ۰۹۱۲۸۵۲۵۶۷۳، رضایی: ۰۹۱۹۱۵۰۶۷۹۴

۲. حرم مطهر حضرت معصومه (س) - صحن صاحب الزمان (عج) - نمایشگاه دائمی زائر، تلفن:

۰۲۵۳۷۷۴۲۵۱۹

۳. پاساژ قدس - کتابفروشی رسول اکرم (ص) آقای لطفی: ۰۲۵۳۷۷۴۳۷۲۰

۴. پاساژ قدس - کتابفروشی حسینی ۰۲۵۳۷۷۳۷۴۰۵

مقدمه

الحمد لله الذي جعل الصلاة عمود الدين و معراج المؤمنين و اول السؤال في يوم الدين و الصلاة و السلام على محمد و آله الطاهرين.

اصلی ترین نیاز روحی بشر در تمام اعصار از گذشته تا حال و آینده، پرستش و راز و نیاز با خداوند بی همتا بوده و هست و خواهد بود. دین مقدس اسلام که پاسخگوی تمام نیاز بشری است، نماز را به عنوان رأس عبادات برای تأمین نیاز روحی بشر معرفی کرده و در قرآن کریم کتاب مقدسش، به طور مکرر و از ابعاد مختلف آن سخن به میان آورده است. همچنین در کلمات دربار پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله به عنوان آورنده این دین مقدس، بیش از هر چیزی روی نماز تأکید شده و برای نشان دادن اهمیت و جایگاه والایش، از آن تعبیر به ستون دین نموده است. معلوم است که اگر ستون نباشد، خیمه پا بر جا نمی ماند، اگر نماز نباشد، انسان نشانی از مسلمانی ندارد.

باز در کلمات زیبای رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله از نماز به عنوان همراه و همدم همیشگی انسان از بدو تکلیف تا دامنهای قیامت معرفی شده است؛ زیرا اولین فریضه‌ای که پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله برای امت آورده نماز است و آخرین فریضه‌ای که تا هنگام مرگ از مکلف ساقط نمی گردد و موظف است که آن را به هر نحو ممکن به جا آورد، باز هم نماز است، و در قیامت هم اولین سؤال از نماز است.

(۴) نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

بنابراین، اصلی‌ترین و مهم‌ترین تأمین‌کننده نیاز روحی بشر در نماز خلاصه می‌گردد.

در مجموعه‌ی حاضر، احادیثی از رسول گرامی اسلام ﷺ در موضوعات مختلف نماز جمع آوری و دسته‌بندی گردیده است. در هر موضوعی قبل از فرمایش پیامبر اعظم ﷺ آیاتی از قرآن کریم در ارتباط با آن موضوع، آورده شده و تفسیر مختصری از آن ارائه گردیده است.

تدوین این اثر در سالروز ولادت سراسر نور و رحمت نبی مکرم اسلام ﷺ به پایان رسید، نوایش به روح مطهر و نورانی آن سرور اهدا می‌گردد. امید است که مورد رضایت حق تعالی و رسول مکرم اسلام ﷺ قرار گیرد و اسم ما در دفتر اقامه‌کنندگان نماز ثبت شود. انشاء الله.

رحمت الله فرقانی کوه بیرونی - محمد کبیر رضایی بهسودی

قم المقدسه

دی ماه ۱۳۹۳ ش.

مطابق با ربیع الاول ۱۴۳۶ ه.ق.

فهرست مطالب

مقدمه ۳

فصل اول: وجوب نماز

الف) وجوب نماز در قرآن کریم ۶

ب) وجوب نماز در احادیث پیامبر اعظم (ص) ۸

فصل دوم: اهمیت و آثار نماز

الف) اهمیت نماز ۱۲

۱) نماز در تمام ادیان ۱۲

۲) نماز بالاترین عبادت ۱۳

۳) وجوب نماز در هر حال ۱۴

ب) اهمیت نماز در روایات پیامبر اعظم (ص) ۱۵

۱) نماز ستون دین ۱۵

۲) نماز شامل چند نخستین ۱۸

۳) نماز نور چشم پیامبر (ص) ۲۰

۴) نماز وسیله‌ی پرواز و تقرب به خداوند ۲۱

۴) نماز سفره‌ی گسترده‌ی الهی ۲۵

۵) نماز توشه‌ی سفر آخرت و بهترین عمل ۲۵

ب) آثار نماز از زبان قرآن و پیامبر اعظم (ص) ۲۶

۱) آثار نماز در قرآن ۲۶

الف) یاد خدا ۲۷

ب) باز داشتن از فحشا و منکر ۳۱

سؤال اول: ۳۵

(۳۰۴) نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

- جواب: ۳۵
- سؤال دوم: ۳۶
- جواب: ۳۶
- ج (محو گناهان) ۳۷
- د (ایمنی از ترس و اندوه) ۴۰
- ه (آرامش قلبی) ۴۱
- ۲ (آثار نماز در روایات پیامبر اعظم) ۴۳
- ۱ (پاکی از گناهان) ۴۳
- ۲ (دور شدن شیطان) ۴۸
- ۳ (شفای بیماری) ۴۸
- ۲ (حل مشکلات) ۴۸
- ۵ (رفع فقر و تنگدستی با نماز) ۵۰
- ۶ (بی‌نمازی و فقر اجتماعی) ۵۲
- ۷ (رفاه و آسایش در برزخ) ۵۴
- خلاصه: نماز مؤثر در تربیت فرد و جامعه ۵۸

فصل سوم: عواقب ترک نماز از زبان قرآن و پیامبر ﷺ

- الف (عواقب ترک نماز از دیدگاه قرآن کریم) ۶۲
- ۱ (سختی زندگی در دنیا و کوری در آخرت) ۶۲
- ۲ (آتش جهنم و بی‌بهره از شفاعت) ۶۵
- ب (عواقب ترک نماز در احادیث پیامبر اعظم ﷺ) ۶۶
- ۱ (حبط اعمال نیک) ۶۶
- ۲ (کفر و شرک) ۶۸
- ۳ (مورد لعن کتب آسمانی، فرشتگان و پیامبر خدا ﷺ) ۷۱
- ۴ (پشیمانی در برزخ و درخواست برگشت به دنیا) ۷۴
- ۵ (ورود به جهنم) ۷۵

فصل چهارم:

عواقب سهل انگاری به نماز از زبان قرآن و پیامبر ﷺ

- الف) مذمت سهل انگاری به نماز در قرآن کریم ۷۸
- ۱) مستحق ویل ۷۸
- ۲) سهل انگاری در نماز صفت منافقان ۸۰
- ب) مذمت سهل انگاری به نماز در کلام پیامبر اعظم ﷺ ۸۱
- ۱) نبودن اقامت پیغمبر ﷺ ۸۲
- ۲) با عجله و شتاب نماز خواندن بدترین دزدی ۸۴
- ۳) سستی و کسالت در نماز ۸۶
- ۴) تأخیر از اول وقت ۸۷
- ۵) اثرات منفی سهل انگاری به نماز در عوالم سه گانه ۸۸
- عقاب‌های شش گانه دنیوی ۸۸
- ۱) و ۲) زایل شدن برکت از عمر و روزی‌اش ۸۹
- ۳) از بین رفتن چهره‌ی صالحان از صورتش ۹۱
- ۴) پاداش ندادن بر کارهای نیک دیگرش ۹۵
- ۵) مستجاب نشدن دعایش ۹۵
- ۶) بی‌بهره از دعای صالحان ۹۷
- عقاب‌های سه گانه در هنگام مرگ ۹۸
- ۱) مرگ ذلیلانه ۹۸
- ۲ و ۳) مردن در حال گرسنگی و تشنگی ۱۰۰
- عقاب‌های سه گانه در عالم برزخ ۱۰۱
- ترس و پریشانی؛ ضیق و تنگی؛ ظلمت و تاریکی قبر ۱۰۲

﴿۳۰۶﴾..... نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

- عقاب‌های سه گانه قیامت ۱۰۳
۱. کشیدن با صورت به روی زمین در حضور مردم ۱۰۳
۲. حسابرسی سخت ۱۰۴
۳. دور ماندن از نظر لطف الهی، پاک نشدن گناهان و عذاب دردناک ۱۰۵

فصل پنجم:

اهمیت حضور قلب در نماز از زبان قرآن و پیامبر ﷺ

- الف) حضور قلب در نماز از دیدگاه قرآن ۱۰۹
۱. حضور قلب در نماز از اوصاف مؤمنان رستگار ۱۰۹
۲. برطرف شدن سنگینی نماز با حضور قلب ۱۱۱
۳. نماز با حضور قلب برترین نمازها ۱۱۲
- ب) حضور قلب در نماز از دیدگاه پیامبر اعظم ﷺ ۱۱۴
۱. خشوع، یکی از چهار بخش اساسی نماز ۱۱۵
۲. تعریف خشوع در نماز ۱۱۵
۳. نماز با حضور قلب، وسیله پاکی از تمام گناهان ۱۱۵
۴. حضور قلب، مبارزه با شیطان ۱۱۶
۵. نماز با حضور قلب، وسیله برآورده شدن حاجات ۱۱۷
۶. نمازگزار با حضور قلب از بهترین مردم ۱۱۸
۷. زیبایی نماز با حضور قلب ۱۱۸
۸. دو رکعت نماز با حضور قلب بهتر از عبادت یک شب ۱۱۹
۹. ناقص بودن نماز بدون حضور قلب ۱۲۱
- مواعظ حضور قلب ۱۲۳

فصل ششم: شرایط قبولی نماز

- الف) شرایط قبولی نماز از زبان قرآن ۱۲۷
۱. ایمان ۱۲۷

فهرست مطالب (۳۰۷)

۱۲۸	۲. اخلاص
۱۳۰	۳. تقوا
۱۳۲	۴. پرداخت زکات
۱۳۳	(ب) شرایط قبولی نماز از دیدگاه پیامبر اعظم (ص)
۱۳۳	۱. اخلاص
۱۳۴	۲. تقوا
۱۳۴	۳. بودن حق الناس در گردن انسان (مالی و غیر مالی)
۱۳۶	۴. حضور قلب در نماز
۱۳۶	۵. پرهیز از عجله و شتاب در نماز
۱۳۷	۶. خوشرفتاری در خانه
۱۳۸	۷. پرهیز از ماده‌های مست‌کننده
۱۳۸	۸. پرهیز از ریاخواری
۱۳۹	۹. رضایت پدر و مادر
۱۴۰	۱۰. برقراری ارتباط با برادران دینی
۱۴۰	۱۱. پرداخت زکات

فصل هفتم: مقدمات نماز

۱۴۲	۱. طهارت
۱۴۳	وضو از دیدگاه قرآن کریم
۱۴۳	برداشت از ظاهر آیه
۱۴۴	برداشت‌های مختلف از آیه
۱۴۴	۱. کیفیت شستن دست‌ها
۱۴۵	جواب
۱۴۷	۲. مسح سر، قسمتی از آن یا تمامش؟

﴿۳۰۸﴾..... نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

- ۱۴۷..... جواب
- ۱۴۸..... ۳. مسح پاها، یا شستن آنها؟
- ۱۴۸..... جواب
- ۱۴۹..... خلاصه
- ۱۵۲..... (ب) وضو از دیدگاه پیامبر اعظم ﷺ
- ۱۵۲..... ۱. کلید نماز
- ۱۵۲..... ۲. نیم ایمان
- ۱۵۳..... ۳. امان از عذاب قبر
- ۱۵۳..... ۳. نوری در پیشانی وضو گیرنده در روز قیامت
- ۱۵۵..... ۴. مایه‌ی فرو نشاندن چشم
- ۱۵۵..... ۴. اسراف نکردن در وضو
- ۱۵۶..... ۵. تأکید پیامبر ﷺ بر وضوی کامل و یکو
- ۱۵۹..... ۶. نمونه‌هایی از وضوی کامل
- ۱۵۹..... الف) مسواک زدن در هنگام وضو
- ۱۶۰..... (ب) مضمضه
- ۱۶۰..... (ج) استنشاق
- ۱۶۲..... (ج) وضوی پیامبر ﷺ
- ۱۶۳..... وضوی شیعیان مطابق وضوی رسول خدا ﷺ
- ۱۶۹..... زمان پیدایش اختلاف در وضو
- ۱۷۳..... عوامل پیدایش اختلاف
- ۱۷۴..... ۱. سلطه‌ها و حکومت‌ها
- ۱۷۶..... ۲. اجتهاد در مقابل نص
- ۱۷۷..... الف) اجتهادات ابوبکر در مقابل صریح قرآن و گفتار پیامبر ﷺ
- ۱۸۰..... (ب) اجتهادات عمر در مقابل صریح قرآن و گفتار پیامبر ﷺ
- ۱۸۲..... (ج) اجتهادات عثمان در مقابل صریح قرآن و گفتار پیامبر ﷺ

فهرست مطالب (۳۰۹)

۱۸۴	۲. وقت
۱۸۵	(الف) وقت نمازها از نظر قرآن کریم
۱۹۱	(ب) وقت نمازها و فلسفه آنها از دیدگاه پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله
۱۹۲	(۱) وجوب نماز ظهر
۱۹۳	وجوب نماز عصر
۱۹۵	وجوب نماز مغرب
۱۹۷	وجوب نماز عشاء
۱۹۹	وجوب نماز صبح
۲۰۳	(ج) فضیلت و آثار نماز اول وقت
۲۰۳	فضیلت نماز اول وقت در قرآن کریم
۲۰۳	(۱) رسیدن به رستگاری
۲۰۴	(۲) رهایی از هلاکت
۲۰۶	فضیلت نماز اول وقت در کلام پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله
۲۰۶	۱. بهترین عمل ها در نزد خداوند
۲۰۶	۲. دارای آثار ارزشمند
۲۰۷	(الف) زیاد شدن روزی
۲۰۹	(ب) ایمنی از بلاها
۲۱۲	(ج) استجاب دعا
۲۱۳	(د) دوری و ترس شیطان از مؤمن نمازگزار اول وقت
۲۱۴	(ه) تلقین شهادتین و دور شدن شیطان در هنگام مرگ
۲۱۵	(و) راحتی در هنگام مرگ
۲۱۶	(ز) آسایش در قبر
۲۲۰	(ح) تعهد خداوند به عذاب نکردن و ورود به بهشت بدون حساب

(۳۱۰)..... نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

- ط) نور و برهان در قیامت ۲۲۱
- ی) باعث خاموش شدن آتش ۲۲۱
- ک) طلب مغفرت نماز اول وقت برای نمازگزار ۲۲۲
- ل) بهره‌مندی از شفاعت پیامبر ﷺ ۲۲۲
- د) جمع بین دو نماز در یک وقت ۲۲۴
- ۱) قرآن کریم و جمع بین نمازها ۲۲۵
- ۲) روایات پیامبر اکرم ﷺ و جمع میان دو نماز ۲۲۷
- ه) چه لزومی دارد نماز را در اوقات معینی بخوانیم؟ ۲۳۲
- یاسخ: ۲۳۲
- و) اذان و اقامه پیش از نماز ۲۳۲
۱. اذان، نور است و کفار و گناهان، و جوابش باعث نجات ۲۳۳
۲. محافظت از شر شیطان ۲۳۴
۳. ثواب شهید ۲۳۴
۴. اثر اذان در قبر ۲۳۵
- بلال و ثواب اذان ۲۳۶

فصل هشتم: افعال نماز از زبان قرآن و پیامبر ﷺ

- الف) قرآن کریم و افعال نماز ۲۴۲
۱. نیت ۲۴۲
۲. تکبیرة الاحرام ۲۴۲
۳. قیام ۲۴۳
۴. قرائت ۲۴۴
۵. رکوع ۲۴۵
۶. ذکر رکوع و سجده ۲۴۵
- ب) افعال نماز در کلام پیامبر اعظم ﷺ ۲۴۶
۱. نیت ۲۴۶

۲۴۶	۲. تکبیرة الاحرام
۲۴۷	۳. قرائت
۲۴۷	۴. رکوع
۲۴۸	(ج) سجده از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ
۲۴۸	(الف) سجده از دیدگاه قرآن کریم
۲۴۸	۱. وجوب سجده در نماز
۲۴۹	۲. سجده بر زمین
۲۵۱	(ب) سجده از دیدگاه پیامبر اعظم ﷺ
۲۵۱	۱. سجده از بخش های مهم نماز
۲۵۲	۲. مواضع سجده
۲۵۲	۳. مقرب ترین عمل و دارای پاداش ارزنده
۲۵۲	۴. محشور شدن با پیامبر ﷺ با سجده طولانی
۲۵۳	(ج) بر چه چیزی باید سجده کرد؟
۲۵۴	۱. پیامبر ﷺ و سجده بر زمین
۲۵۴	(الف) شهادت شاهدان عینی از سجده پیامبر اکرم ﷺ بر زمین
۲۵۸	(ب) نهی پیامبر ﷺ از سجده بر غیر زمین
۲۵۹	(ج) تعلیم دادن پیامبر ﷺ سجده بر زمین را برای دیگران
۲۶۰	(د) استفاده پیامبر ﷺ از حصیر برای سجده
۲۶۱	۲. خلفا و سجده بر زمین
۲۶۱	(الف) ابوبکر و سجده بر زمین و نهی از غیر آن
۲۶۲	(ب) عمر و سجده بر زمین
۲۶۳	(ج) عثمان و سجده بر زمین
۲۶۴	(د) علی علیه السلام و سجده بر زمین

..... (۳۱۲) نماز از دیدگاه قرآن کریم و پیامبر اعظم ﷺ

۲۶۵	 (هـ) صحابه و سجده بر زمین
۲۶۷	 (و) تابعین و سجده بر زمین
۲۶۹	 ع رسول خدا ﷺ و تأیید اولین مهر نماز
۲۷۲	 ۷. بزرگان اهل سنت و استفاده از مهر
۲۷۳	 جمع‌بندی
۲۷۵	 بر روی دو دسته از روایات سجده بر غیر زمین
۲۷۵	 روایات سجده بر لباس
۲۷۶	 جواب
۲۷۸	 روایت سجده بر گوشه‌ی عمامه
۲۷۸	 جواب
۲۷۹	 توجهات نامقبول

فصل نهم: نماز جماعت از دیدگاه قرآن و پیامبر ﷺ

۲۸۱	 فصل نهم:
۲۸۱	 نماز جماعت از دیدگاه قرآن و پیامبر اعظم ﷺ
۲۸۲	 (الف) نماز جماعت در قرآن کریم
۲۸۵	 (ب) نماز جماعت از زبان پیامبر اعظم ﷺ
۲۸۵	 ۱. اهمیت و فضیلت نماز جماعت
۲۸۸	 ۲. آثار و برکات نماز جماعت
۲۹۱	 ۳. برخی از مسایل نماز جماعت
۲۹۶	 فهرست منابع